

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ТЕОРІЇ КОРПОРАТИВНОЇ ДЕМОКРАТІЇ

Запорізька державна інженерна академія, кафедра філософії та суспільних наук

Зростання політичного впливу об'єднань підприємців і профспілок спричинило появу концепції корпоративної демократії. Корпорація (від лат. *corporatio* - об'єднання) - це сукупність осіб, об'єднаних на основі цехових, кастових, комерційних та інших інтересів. У країнах Заходу корпораціями називають, зокрема, акціонерні товариства, профспілкові об'єднання та організації місцевої влади (муніципалітети). Згідно з концепцією корпоративної демократії політика має здійснюватись за участю держави та обмеженої кількості наймасовіших і найвпливовіших організацій, передусім об'єднань підприємців і профспілок як виразників інтересів широких верств населення. Така політика дістала назву політики соціального партнерства, або трипартизму. В багатьох країнах Заходу створені засновані на представництві підприємців, профспілок і держави спеціальні трипартистські органи, які визначають основні параметри соціально-економічної стратегії держави.

Теорія корпоративної демократії є однією з поширених. Вона виникла одночасно з появою організацій бізнесу і робітничого класу, які захищали інтереси не окремих підприємців або робітників, а корпоративні інтереси всіх членів відповідних організацій. Демократія представляється як інституціональний механізм для вироблення політики, державних рішень за допомогою представників політичної еліти країни та лідерів обмеженого числа робітничих організацій, тобто еліти бізнесу і профспілок.

Ця теорія розглядає демократію як погоджувальну, неконкурентне правління керівників корпорацій, найманих працівників і підприємців, а також партій. При цьому корпорації мають право представляти всіх працівників тієї чи іншої галузі. Держава, в їх трактуванні, виступає в ролі арбітра. Теорія корпоративної демократії має точки дотику з теорією «плюралістичної демократії». І та, і інша визнають наявність центру сили поза органами державної влади. Однак якщо перша стверджує, що конкуруючі «групи тіску» впливають на вироблення державної політики, то корпоративісти виходять з того, що тільки обмежена кількість груп - не конкурують, ієрархічно організованих, що перебувають під контролем держави, можуть впливати на формування і проведення політики. Прихильники даної теорії ставлять на місце конкуренції еліт консенсусні методи прийняття рішень.

Теорія корпоративної демократії знайшла практичне застосування в регулюванні соціальних відносин (оплата та охорона праці, соціальне забезпечення та ін.). Однак її положення не можуть бути поширені на всю діяльність держави, тому що обмежують права індивіда на користь крупних корпорацій, бюрократії. Вважається, що корпоративна теорія ближче до теорії елітарної демократії і може розглядатися як її різновид.

